II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2021/930

ze dne 1. března 2021,

kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy vymezující povahu, závažnost a trvání hospodářského poklesu uvedeného v čl. 181 odst. 1 písm. b) a v čl. 182 odst. 1 písm. b) téhož nařízení

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 ([1]), a zejména na čl. 181 odst. 3 třetí pododstavec a čl. 182 odst. 4 třetí pododstavec uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle čl. 181 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 použijí instituce při kvantifikaci rizikových parametrů spojených s ratingovými stupni nebo seskupeními vlastní odhady LGD pro případ hospodářského poklesu, jsou-li tyto odhady konzervativnější než dlouhodobá průměrná úroveň. Obdobně podle čl. 182 odst. 1 písm. b) uvedeného nařízení použijí instituce vlastní odhady konverzních faktorů pro případ hospodářského poklesu, jsou-li tyto odhady konzervativnější než dlouhodobá průměrná úroveň.

(2) Vzhledem ke specifikům různých portfolií by instituce měly určovat hospodářský pokles zvlášť pro jednotlivé druhy expozic ve smyslu čl. 142 odst. 1 bodu 2 nařízení (EU) č. 575/2013.

(3) Povaha hospodářského poklesu u daného druhu expozic by měla být vymezena odkazem na soubor hospodářských ukazatelů, jež se považují buď za vysvětlující proměnné, nebo za ukazatele hospodářského cyklu specifického pro daný druh expozic. Soubor hospodářských ukazatelů by měl zahrnovat jak makroekonomické ukazatele, tak ukazatele související s úvěry. Díky tomu budou instituce u srovnatelných druhů expozic obecně vzato určovat stejný hospodářský pokles.

(4) Ačkoli může úroveň skutečných LGD a skutečných konverzních faktorů dlouhodobou průměrnou úroveň v důsledku hospodářského poklesu značně převyšovat, podmínky charakterizující hospodářský pokles by neměly být považovány za ekvivalent podmínek použitých při zátěžovém testování. Podmínky použité při zátěžovém testování mohou být závažnější a mohou potenciálně používat mimořádnější scénáře, které nemusí nutně vycházet z historického pozorování. Nařízení (EU) č. 575/2013 a akty v přenesené pravomoci, které ho doplňují, náležitě upravují provádění zátěžového testování v případech, kdy je to vyžadováno, a ustanovení týkající se vlastních odhadů LGD a konverzních faktorů žádný takový požadavek na zátěžové testování neobsahují. Specifikace hospodářského poklesu pro účely vlastních odhadů LGD a konverzních faktorů by namísto toho měla být založena na historicky pozorovaných hospodářských podmínkách.

([1]) Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1.

(5) Závažnost hospodářského poklesu by měla být vymezena pomocí odkazu na nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnoty pozorované během příslušného historického období u souboru hospodářských ukazatelů charakterizujících povahu poklesu u konkrétního posuzovaného druhu expozic. U každého hospodářského ukazatele v souboru se použije nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnota, což zajistí dosažení rovnováhy mezi stabilitou a identifikací nejzávažnějších podmínek pozorovaných v příslušném období. Tento přístup byl zvolen kvůli jednoduchosti uplatnění dvanáctiměsíčního sledovaného období a také kvůli tomu, že by průměr za delší období mohl potenciálně rozmělnit nepříznivé podmínky pozorované u určitého hospodářského ukazatele. Častější hodnoty, pozorované například čtvrtletně, by mohly podléhat sezónním vlivům. Méně časté hodnoty, například hodnoty, které by představovaly průměr za 36 měsíců, by naproti tomu závažné podmínky mohly skrýt.

(6) I v případě, kdy jsou hospodářské ukazatele vykazovány jednou ročně, nemusí být dvanáct měsíců, k nimž se ukazatele vztahují, nutně vždy stejných. Některé ukazatele se vztahují ke kalendářnímu roku, jiné k rozpočtovému roku, další k daňovému roku a podobně. Pro účely určení hospodářského poklesu by proto v případě hospodářských ukazatelů vykazovaných jednou ročně i ukazatelů vykazovaných častěji mělo být možné použít dvanáctiměsíční období, která začínají v kterýkoli okamžik v roce.

(7) Vzhledem k tomu, že určitý druh expozic může zahrnovat expozice týkající se různých podniků, odvětví nebo zeměpisných oblastí, hospodářský pokles u určitého druhu expozic může zahrnovat buď jedno, nebo několik různých „období poklesu“. Období poklesu by mělo být určeno jako konkrétní období, během něhož příslušný hospodářský ukazatel vykazuje nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnotu. Pokud je horního či dolního maxima u nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnoty pozorované u dvou či více hospodářských ukazatelů dosaženo zároveň nebo krátce po sobě, měly by všechny tyto hospodářské ukazatele být přičítány jednomu „období poklesu“. Důvodem pro připuštění možnosti hospodářského poklesu zahrnujícího více než jedno samostatné období poklesu je zajištění, aby při určování nepřekrývajících se období poklesu, která mají být analyzována v souvislosti s odhadem LGD a konverzních faktorů při poklesu, byly zohledněny všechny příslušné hospodářské ukazatele.

(8) Aby se zabránilo nadměrné složitosti, je vhodné sestavit seznam hospodářských ukazatelů, které budou zohledněny v každém případě. Vzhledem ke specifičnostem konkrétních portfolií by instituce rovněž měly mít povinnost zohlednit dodatečné hospodářské ukazatele, které jsou vysvětlujícími proměnnými nebo ukazateli hospodářského cyklu specifického pro daný druh expozic.

(9) Vzhledem k velké zeměpisné a odvětvové rozmanitosti portfolií není možné stanovit konkrétní zdroje údajů, které by musely být využity u každého ukazatele na seznamu ve všech jurisdikcích na světě a ve všech odvětvích. Kromě toho již nařízení (EU) č. 575/2013 požaduje, aby instituce používaly spolehlivé údaje a měly zavedeny spolehlivé systémy pro validaci odhadu všech rizikových parametrů. Instituce tedy v každém případě budou mít povinnost prokázat přesnost a spolehlivost zdrojů údajů, které použily k získání hodnot ukazatelů. Proto není nutné, aby toto nařízení stanovilo zvláštní pravidla určující konkrétní zdroje, které mají být použity.

(10) Instituce použijí vhodné zdroje spolehlivých údajů, ale neměly by mít povinnost získat údaje pro dostupné hospodářské ukazatele, pokud by náklady s tím spojené byly neúměrné, s ohledem na druh ukazatele i významnost posuzovaného druhu expozic ve vztahu k ostatním druhům expozic v portfoliu.

(11) Hospodářské ukazatele je třeba posuzovat jako úrovně nebo případně změny úrovní při zohlednění způsobu, jakým je daný hospodářský ukazatel běžně vykazován, a toho, do jaké míry může odhalit cykličnost.

(12) Hospodářský ukazatel by měl být v souboru příslušných hospodářských ukazatelů zahrnut jednou za každou jurisdikci nebo případně menší zeměpisnou oblast, k níž se vztahuje významný podíl posuzovaného druhu expozic. Cílem je zajistit, aby soubor ukazatelů odpovídajícím způsobem odrážel zeměpisnou skladbu expozic v rámci daného druhu expozic. Obdobné pravidlo by mělo platit pro jednotlivá hospodářská odvětví, k nimž se vztahuje významný podíl daného druhu expozic. Pouze v případě, kdy různé jurisdikce či hospodářská odvětví vykazují výrazné souběžné pohyby skutečných hodnot hospodářských ukazatelů, by instituce měly mít možnost seskupit tyto jurisdikce nebo odvětví pro účely určení hospodářského poklesu.

(13) Mělo by být stanoveno historické období, za které mají být hodnoty daného hospodářského ukazatele zkoumány. Pro každý hospodářský ukazatel by mělo být stanoveno výchozí období dvaceti let. Cílem je zajistit, aby historické období pozorování zahrnovalo alespoň dva hospodářské cykly. Pokud však těchto dvacet let nezahrnuje dostatečně

závažné hodnoty, měly by mít instituce povinnost posoudit starší údaje. Hodnoty by měly být považovány za „nedostatečně závažné“, pokud variabilita hospodářského ukazatele během daného dvacetiletého období pozorování neznázorňuje pravděpodobný rozsah variability daného ukazatele v budoucnu.

(14) Z důvodu jednoduchosti a srovnatelnosti by období poklesu mělo trvat alespoň dvanáct měsíců. V zájmu zajištění přesnějších výsledků by toto období mělo být považováno za minimální. Instituce by měly mít povinnost použít delší období v případech, kdy nejzávažnější hodnoty hospodářských ukazatelů spojených s obdobím poklesu naznačují delší období poklesu. Doba trvání období poklesu by měla odrážet nepříznivé podmínky v cyklickém chování specifickém pro posuzovaný druh expozic spíše než strukturální změny ekonomiky vedoucí k dlouhodobým dopadům na hodnoty hospodářských ukazatelů.

(15) Podle požadavků nařízení (EU) č. 575/2013 týkajících se odhadování LGD a konverzních faktorů zaznamenávají instituce koncepci a provozní detaily svých ratingových systémů, včetně koncepce svých postupů určování hospodářského poklesu, a uchovávají důkazy dokládající splnění požadavků uvedeného nařízení týkajících se odhadování. Nařízení (EU) č. 575/2013 dále vyžaduje, aby instituce přezkoumávaly své odhady LGD a konverzních faktorů i jakékoli vstupní údaje potřebné pro vypracování těchto odhadů, pokud se objeví nové informace a v každém případě alespoň jednou ročně.

(16) Ustanovení tohoto nařízení spolu úzce souvisí, jelikož se týkají povahy, závažnosti a trvání hospodářského poklesu týkajícího se dvou různých rizikových parametrů, které jsou použity k uplatnění přístupu IRB, a to konkrétně vlastních odhadů LGD a konverzních faktorů. S cílem zajistit, aby ustanovení potřebná k určení hospodářských poklesů pro účely LGD byla v souladu s ustanoveními potřebnými k určení hospodářských poklesů pro účely konverzních faktorů a aby vstoupila v platnost ve stejný okamžik, a za účelem zajištění snadného přístupu k uvedeným ustanovením je žádoucí zahrnout regulační technické normy podle čl. 181 odst. 3 a regulační technické normy podle čl. 182 odst. 4 nařízení (EU) č. 575/2013 do jednoho nařízení.

(17) Vzhledem k provázanosti s jinými unijními akty s významem pro vlastní odhady LGD a konverzních faktorů by den účinnosti tohoto nařízení měl být odložen na 1. ledna 2021. Instituce musí zejména dodržet revidovaný limit podstatnosti stanovený příslušnými orgány v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/171 ([2]).

(18) Toto nařízení vychází z návrhů regulačních technických norem, které Komisi předložil Evropský orgán pro bankovnictví.

(19) O návrzích regulačních technických norem, z nichž toto nařízení vychází, uskutečnil Evropský orgán pro bankovnictví otevřené veřejné konzultace, analyzoval potenciální související náklady a přínosy podle článku 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ([3]) a požádal o stanovisko skupinu subjektů působících v bankovnictví zřízenou podle článku 37 uvedeného nařízení,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Specifikace povahy, závažnosti a trvání hospodářského poklesu

1. Pro účely čl. 181 odst. 1 písm. b) nebo čl. 182 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 je hospodářský pokles určen u každého druhu expozic ve smyslu čl. 142 odst. 1 bodu 2 uvedeného nařízení.

([2]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/171 ze dne 19. října 2017, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro limit podstatnosti úvěrového závazku po splatnosti (Úř. věst. L 32, 6.2.2018, s. 1).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovnictví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Při určování hospodářského poklesu u daného druhu expozic se uplatní tato pravidla specifikace:

a) povaha hospodářského poklesu je charakterizována souborem hospodářských ukazatelů, jež jsou považovány za významné pro expozice spadající do daného druhu expozic v souladu s pravidly stanovenými v článku 2 (dále jen „soubor příslušných ukazatelů“);

b) pokud jde o závažnost, hospodářskému poklesu nasvědčuje nejzávažnější hodnota za dvanáctiměsíční období (dále jen „nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnota“) pozorovaná u jednotlivých hospodářských ukazatelů v souboru příslušných ukazatelů v průběhu historického období stanoveného pro daný hospodářský ukazatel v souladu s článkem 3 (dále jen „použitelné období“);

c) hospodářský pokles zahrnuje jedno či více oddělených období poklesu pokrývajících horní či dolní maxima u nejzávažnějších dvanáctiměsíčních hodnot pozorovaných u hospodářských ukazatelů v souboru příslušných ukazatelů, přičemž doba trvání každého takového období je stanovena v souladu s článkem 4 (dále jen „doba trvání období poklesu“).

3. Pro účely odst. 2 písm. b) mohou dvanáctiměsíční období, k nimž se vztahují hodnoty příslušného hospodářského ukazatele, začít v kterýkoli okamžik v rámci použitelného období.

4. Pro účely odst. 2 písm. c):

a) obdobím poklesu se rozumí období, během nějž hospodářský ukazatel dosáhne nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnoty;

b) pokud je u různých, významně souvisejících hospodářských ukazatelů dosaženo horního či dolního maxima v souvislosti s nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnotou zároveň nebo krátce po sobě, měla by období poklesu, během nichž dané ukazatele dosáhnou nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnoty, být považována za jediné období poklesu pokrývající nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnoty všech dotčených ukazatelů.

Článek 2

Soubor příslušných ukazatelů

1. Níže uvedené hospodářské ukazatele jsou považovány za významné pro expozice spadající do určitého druhu expozic:

a) v případě všech druhů expozic:

   i) hrubý domácí produkt (HDP);

   ii) míra nezaměstnanosti;

   iii) agregované poměry selhání od externích zdrojů, jsou-li k dispozici;

   iv) agregované úvěrové ztráty od externích zdrojů, jsou-li k dispozici;

b) kromě hospodářských ukazatelů uvedených v písmenu a):

   i) v případě expozic vůči podnikům nebo retailovým malým a středním podnikům: indexy specifické pro daný sektor nebo odvětví;

   ii) v případě expozic zajištěných obytnými nemovitostmi vůči podnikům či retailovým dlužníkům: ceny nemovitostí nebo indexy cen nemovitostí;

   iii) v případě expozic zajištěných obchodními nemovitostmi vůči podnikům či retailovým dlužníkům v podobě malých a středních podniků: ceny obchodních nemovitostí nebo indexy cen obchodních nemovitostí a ceny za pronájem obchodních nemovitostí nebo indexy cen za pronájem obchodních nemovitostí;

   iv) v případě retailových expozic odlišných od expozic spadajících do bodů i), ii) či iii): celkové zadlužení domácností a disponibilní příjem fyzických osob, v případech, kdy jsou k dispozici;

   v) v případě specializovaných úvěrových expozic:

      — v případě nemovitostí: ceny nemovitostí nebo indexy cen nemovitostí, ceny za pronájem nemovitostí nebo indexy cen za pronájem nemovitostí pro obytné, obchodní nebo průmyslové nemovitosti, dle dané situace,

      — v případě projektového financování: ceny příslušných poskytnutých produktů,

— v případě objektového financování: indexy pro příslušný druh nebo druhy kolaterálu,

— v případě komoditního financování: ceny nebo indexy cen příslušného druhu komodity;

vi) v případě expozic vůči institucím: indexy finančních úvěrů;

c) kromě hospodářských ukazatelů uvedených v písmenech a) a b) jakékoli další hospodářské ukazatele, které jsou vysvětlujícími proměnnými nebo ukazateli hospodářského cyklu specifického pro expozice spadající do posuzovaného druhu expozic.

2. Hospodářské ukazatele stanovené pro expozice spadající do určitého druhu expozic v souladu s odstavcem 1 odrážejí zeměpisné rozdělení a případně odvětvové rozdělení expozic v rámci daného druhu expozic.

Pro tento účel je hospodářský ukazatel do souboru příslušných ukazatelů zahrnut podle těchto pravidel:

a) jednou za každou jurisdikci nebo případně jednou za každou zeměpisnou oblast v rámci jurisdikce, k níž se vztahuje významný podíl daného druhu expozic, a

b) v relevantních případech jednou za každé odvětví, k němuž se vztahuje významný podíl daného druhu expozic.

Pokud však hospodářské ukazatele, jež mají být zahrnuty v souladu s druhým pododstavcem, vykazují výrazné souběžné pohyby napříč různými jurisdikcemi nebo případně různými zeměpisnými oblastmi v rámci jurisdikce či různými odvětvími, může být namísto toho zvolen společný hospodářský ukazatel, který tyto jurisdikce, zeměpisné oblasti či odvětví odráží jako celek.

Článek 3

Určení použitelného období

Pro účely čl. 1 odst. 2 písm. b) se historickým obdobím použitelným pro určitý hospodářský ukazatel rozumí období dvaceti let, které končí okamžikem, kdy instituce určí hospodářský pokles v souladu s tímto nařízením. Pokud však variabilita hospodářského ukazatele během daného dvacetiletého období neznázorňuje pravděpodobný rozsah variability daného ukazatele v budoucnu, historické období použitelné pro daný ukazatel se prodlouží, tak aby poskytlo hodnoty, které tento pravděpodobný rozsah variability znázorňují.

Článek 4

Doba trvání období poklesu

Pro účely čl. 1 odst. 2 písm. c) se doba trvání období poklesu stanoví následovně:

a) v případech, pro něž platí čl. 1 odst. 4 písm. b), musí být jediné období poklesu dostatečně dlouhé, aby pokrylo všechna horní či dolní maxima u nejzávažnějších dvanáctiměsíčních hodnot pozorovaných u daných různých hospodářských ukazatelů spojených s tímto jediným obdobím poklesu;

b) ve všech případech bez ohledu na to, zda pro ně platí čl. 1 odst. 4 písm. b), kdy se různé dvanáctiměsíční hodnoty pozorované u příslušného hospodářského ukazatele či ukazatelů v průběhu použitelného období výrazně neodchylují od jejich nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnoty v průběhu konkrétního nepřetržitého období v rámci použitelného období, musí být období poklesu dostatečně dlouhé, aby odráželo déletrvající závažnost pozorovanou u příslušného hospodářského ukazatele či ukazatelů;

c) ve všech případech bez ohledu na to, zda pro ně platí čl. 1 odst. 4 písm. b), kdy hospodářský ukazatel či ukazatele vykazují horní či dolní maxima přilehlá k horním či dolním maximům u nejzávažnějších dvanáctiměsíčních hodnot pozorovaných u příslušného hospodářského ukazatele či ukazatelů v průběhu použitelného období a tato přilehlá horní a dolní maxima se výrazně neodchylují od nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnoty pozorované u daného ukazatele či ukazatelů v průběhu uvedeného období a souvisejí se stejnými celkovými hospodářskými podmínkami, musí být období poklesu dostatečně dlouhé, aby odráželo celé déletrvající období, během nějž jsou tato přilehlá horní a dolní maxima pozorována;

d) v případech, pro něž platí čl. 1 odst. 4 písm. a) a neplatí písmeno b) ani písmeno c) tohoto článku, je obdobím poklesu dvanáctiměsíční období, k němuž se vztahuje nejzávažnější dvanáctiměsíční hodnota.

Článek 5

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se použije od 1. ledna 2021.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 1. března 2021.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN